

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.

Készítők: vizsga nem bírnak.
Szerkesztőség: Wekerle-ter 502.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társai.

Társzerkesztő:

Dr. Ambrózy Ágoston

Felolvasó szerkesztő:

Dr. Buza Barna

Társzerkesztő:

Dr. Székely Albert

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 10 fillér.
Nirdekéseket a legutóbbi számban közzétünk.

Elvtársainkhoz!

Az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékének összeállítása, illetve kiigazítása most van folyamatban. Sátoraljaújhely városában 1905. ápr. 8-án és 9-én d. e. 9—12. és d. u. 3—5 óra között a városháza tanácstermében. Rutdabánycska, Borsi és Hosszuláz községekre április 10-én d. e. 9 és 12 óra között a sátoraljaújhelyi körjegyző hivatalos helyiségében, a Ladmőczi körjegyzőséghez tartozó községekre Ladmőcson a községánál április 12-én d. e. 9—12 óra között, a többi községekben a községánál meg tudható időben fogja a kiküldött bizottság működését megkezdni.

A legutóbbi megejtett képviselőválasztás alkalmával számtalan elvtársunk esett el alkotmányos jogának gyakorlásától azon oknál fogva, mert a választók névjegyzékéből kimaradt.

Minthogy a mi alkotmányos jogaink gyakorlása különösen a mai válságos időben hazafias kötelességet is képez, ennél fogva felhívjuk t. elvtársainkat és különösen azokat, akik választói jogosultságuk gyakorlásától a legutóbbi névjegyzék összeállításakor elúttettek, hogy a választói névjegyzékbe leendő felvételüket a bizottság előtt a közzétett hiva-

talos órában adókönyvecskéjük felmutatása mellett személyesen szorgalmazzák.

Jarc az alkotmányért.

Irta Dr. Székely Albert.

A fekete-sárga reakció még egyszer előbukkant hát pokol-sötétjébe odujából.

Fülemelkedik a gaz még egyszer abból a posványból, amelyben megsületett s a melyben élt.

Még egyszer, egyetlen egyszer, de talán utóljára!

Le fogjuk ütni korcs fejét, ha becsületérzés lesz a magyarban, még ha hetvenhét águ korona is fogja diszteleníteni alávaló homlokát.

A szennyrendszer védelmezői szövetkeztek ami ellenségeinkkel, csuszómászó kigyóhoz hasonlóan hozzátértek még egyszer az osztrák császár lábaihoz, megnyalagatták felséges talpát és elhitették vele, hogy ők és csakis ők az igazi hűséges szolgák, császári lábblakajok s ezt elhiszitek nekik mi is.

A magyar Genius pedig Szent István koronája fölött áll őr tovább, hogy azt megmentse s megtartsa Ferenc József magyar király számára.

A történelem kereke azért meg nem áll, a magyar história alakul tovább, a győzelme elmarad-

hatatlan, mert Isten és az igazság velünk van.

Felnyit most már a szeme, megnyit most már a szíve, lelke minden igaz magyarnak és be kell látnunk, milyen alávaló gaz játékok üztek velünk ezek az úgynevezett szabadelvű kormányok 38 év óta. Ha fel nem ébred az ifjabb nemzedék, ha fel nem rázzuk az országot, a városok és falvak népeit, úgy eladnak volna minket ezek a hazaárulók, hogy észre se vettük volna mikor.

És Tisza István a szennyrendszer betetőzője, ez a veszedelmes politikai kalandor az ő öröki tehetőségével félre tudta vezetni az ország intelligenciájának nagy részét. Császári tábornoki parancsra, zsebkendőlobogtatás mellett elárulta alkotmányunkat s hidegvérrel mosolygott az „elemekre“ s ez alatt hazafias pózba vágta magát s pathoszt imítalva galád hazugsággal tartotta azokat a hazafiasnak látszó beszédeket, melyek ámulatba ejtették az egész országot s megingatták a kishitűeket, hogy szinte gondolkodni kezdtek, hogy vajjon nincse-igaza ennek a bálványozott nagy embernek, ennek a műlakatos által készített vaskésznek?

Háta megett pedig egy szemérmelen banda tombolt a hatalom és a pezsgő dicsőségétől elkábultva s az hitte, hogy örökké fogja árulgatni azokat a még megmaradt alkotmányrongyokat, amelyeket a

Habsburg lovagiasság mutatóul még meghagyott.

Hát nem úgy van és nem úgy lesz! Vagyunk még magyarok s vagyunk még emberek. Vagyunk még ezren és ezren, kiknek forr a vérük, kiknek lázban ég az agyuk, kik öklöbe szorítják a kezüket s várják, hogy arcul vágják az alkotmányrablókat!

Őrt fogunk állani. Ezek és milliók. Nem fogunk tágítani. Meg fogunk haini is tudni, de az ország és alkotmányának integritását csak életünk árán fogjuk odaadni. Nem, még a siron túl sem fogunk nyugodni s utánunk gyermekeink fogják átvenni az élet-halál harcot s felemelkedünk halottainkból s csontkezünk áldása fogja kisérni az ő munkájukat és küzdelmüket is.

Az osztrák unokák elfelejtették, hogy az osztrák nagyapák hátaikból szíjjakat hasítottunk, hát majd visszaidézzük az emlékezetükbe.

A golyó és akasztófa, amelylyel Tisza István a császári királyi miniszterelnök tenyegtetett minket készen lehetnek, de nem a hazafiak, hanem az osztrákvezetők részére.

Azt hittük, hogy ez a vaskész már elolvadt abban az óriási kohóban, amelynek tüze lávaként tört ég felé a január 26-án kitért Vulkánból s ime él tovább s dolgozik tovább — dicsstelen hazafiatlan aljas munkáján.

TÁRCA

Hymnus.

Hajnal ha pirkad;
Harmat fűszikkad;
Tehozád boesítom
Eseklő fohászom
E nagy mindenségnek teremtő Istene

Maradj ma is vélem
Áld meg törekvésem
Ki életre hívtál
S mindenkor megóvtál
Áldó szent karoddal ezer veszőly ellen.

Lombha szárnyakon,
Ha jó az alkony
S esüdes otthonomba
Magdnos lakomba
Fáradalmait kipihenni térek:

Rólad emlékezem
Jóságos Istenem,
Köszöntő szavakkal
Hátalt ajakkal
Zengnek szívüből fakadt dicsőretet néked.
Zempleni M. Geysza.

Az első lelkifurdalás.

Asszonyi naplótűredék; Mareel Prévost után írta: Pongrácz Samu.

Hogyha néha elmerengve a múltban, azon töprengtem vajjon minek köszönhetem, hogy szürke, unalmas, egyhangu hétköznapi helyett, részegítő, szonvédélylyel telt életben van részem, és szigoruan megítélni próbáltam magamat, arra jutottam, hogy nincsen jogom a tökéletes boldogsághoz, mert a mi tartalmat adott éltemnek, azt loptam a társadalomtól, a törvényekből, a kötelességtől — a férjemtől. Nem voltam tisztességes asszony... Inmár tizenégy év óta...

És mindhiába kerestem magamban a hibát. Talán kevésbé büntönek érezném magamat, hogyha lelkifurdalásaim lettek volna. Elelnézgettem az uramat a mint a foteljében aprólékosan végigolvasta az újságját, és így szólott magamhoz: „Ime ez a jóra való ember neked adta nevért, rád bízta mindenét, és mit teszel te vele tizenégy év óta? Ha ő, aki oly nehezen keresi a kenyeret neked

és lanyotoknak, ezt megtudná, nem lenne-e gyötrelme sokkal sulyosabb mint azok a kised örömei és melyeknek te úgy örülsz? ...“

Igen ez igaz... De hát nem tudja! S nem is fogja megtudni sohasem. Még csak nem is látta sohasem az áruló társamat. És épen e miatti nyugodtsága csitítja az én lelkőmeretemet. S miután én nem szeretem őt sem testemmel, sem lelkemmel, s csak a hosszú évek megszokásának érzetei és közös érdekeink kötnék hozzá, nem tartozom neki többel, minthogy nyugodtá tegyem számára az életet, s hogy ápoljam az ő érdekeit. Hiába tiltakoznak ezen állítasom ellen a szokásos konvencionális musokkal: Egy asszony úgy érti, hogy csak azon férfianak tartozik hűséggel, a kit szeret.

Igy vigasztaltam magamat legalább tegnapig. És ime, ma már ismerem a lelkifurdalások kínját, s azok annyira fájnak, hogy nem is tudom hogyan fogok élni tovább ezen sebbel a szívemben... És előidézte ezt egyetlen egy szó, a mit a tizen-

hatesztendő Heléna leányom ma elejtett.

Ézt a gyermeket a lehető legjobbban neveltem. Akármilyen büns feleség vagyok is, rossz anyának nem tartan senki. Kevés leányka élvezett örömteljesebb és gondatlanabb gyermekéveket. Mikor részegségem és örüiletem a barátom iránt különösen kezdetben, mintegy magamon kívüli állapotba hozott, a gondoskodás a leányom egészsége és boldogsága felett mindig visszadta a józan eszemet. S ép ennek köszönhetem, hogy nem mentem bele abba a botrányba, amit ő akart... ő!... S a mint Helén nőtt, úgy nőtt az én gondoskodásom a jóvoltáért, és e mellett mondhatom több erőlködésembe és csalásomba került az ő tisztánlátó okos gyermekszemeit félrevezetni, mint az uraméit. Boldog voltam, a mint büns lélekkel ápoltam és fejlesztettem serdülő tiszta lelkét, s midőn tíz éves lett, nem is bíztam többé magamban és neveltetésének befeljesése céljából biztos, nyugodt helyre, zárdába küldöttem, s ha vakációra

Lapunk 4 oldal

Egy korona

1 doboz Ivori 50 levélpapír és 50 boríték
Landesmann Miksa és társa könyvkereskedésében Sátoraljaújhely.

Istenem mennyi gazságnak, mennyi korrupciónak kellett összegyűlni a 30 éves szenyrendszer tárházában, hogy hozzá méltó ördök ki nem akarják adni a tárház ajtajának a kulcsát?

Mennyi szegyenletes osztrák szeretkezés fűződik ahhoz a párt-hoz, hogy rimakarjaiból nem tud kibontakozni, kiszabadulni!

Útik, verik őket minden oldalról, szegyen és gyaláznak tartják a hazafiak, a becsületesek napról-napra tutva menekülnek előlük s még sem tudják szétrobbantani őket.

Függetlenség párt, diszidensek, upjárt, demokratapárt, néppárt a honseretet acélvértjével összefűző szövetkeztek a megdöntésére és nem lehet eltörölni nem lehet kiirtani a föld színéről!

Hát mi vagy te magyar? Hol a becsületed? Hol az alkotmány szereteted, hol van egyáltalán alkotmányod, hogy ezt eddig el-türted?

A nemzet többsége választott, mert a nemzet döntésére hivatkozott a legelső magyar a király és még sem az történik itt a Kárpátokalján amit a nemzet akar, amit jogosan követel, hanem az, amit egy részeg banda kiszelt.

Szemetek elé akarom ezt tárni magyarok, hogy tehát nincs alkotmányunk!

De ha még van becsületünk s apáink vére buzog még ereinkben, szövetkezzünk itt a vidéken is minden rendű, rangú és bármely párthoz tartozott magyar emberek a magyar alkotmány védelmére!

Nem tréfa az, ami történik uraim, hanem nagyon komoly és nemzetünk életébe vágó dolog, ne várjuk be közönyösen, hogy mi fog következni, mert a történelem nem csinálódik, hanem azt emberek és nemzetek csinálják!

Szervekedjünk s tartsunk az

egész országban népgyűléseket alkotmányunk nem megvédésére, mert azt elrabolták már, hanem visszaszerzésére.

Olyan idők következhetnek, a melyen azokat, akik nem állanak az alkotmány visszaszerzéséért sorompóba egy sokat szenvedett nemzet átka és megvetése fogja kísérni!

Ne higgy magyar a németnek

Megvalljuk őszintén, hogy azokkal a politikusokkal és közjogászokkal, kiknek államférfiúi képességét egyébként elismerjük, — nem értünk egyet, kik a mai válságos politikai viszonyok között a nemzet vágyainak mielőbbi megvalósulását, akaratának megtestesülését csupán azért követelik s sürgetik, mert azok már létező törvények folyamánjai.

Nem helyeselnék pedig ezt a fölfogást azért, mert ez nem magánjogi pör, ahol a pörös felek előadói álláspontjukat a pártalan bíró a létező jog alapján hozhat ítéletet.

Egy nemzet az ő haladásában, új intézmények létesítése iránt kifejtett törekvéseiben nem hasonlítható a magán pörökéhez. Itt nincsenek pörös felek s nincsen ezektől külön vált bíró. Itt a nemzet összes tagjai — a királytól lefelé az utolsó nap-számosság — részesei kell, hogy legyenek azoknak a törekvéseknek, melyek az állam függetlenségének, a polgárak szabadságának kiküzdésére, a vagyonosodás előlétesítésére irányozták. E törekvések bírja pedig megint csak a nemzet lehet, mely az ő törvényhozásában megszövegezi azokat pontokat és módokat, melyeket az egyetemes jó előlétesítésére helyesnek s üdvösnök tart s ezen megszövegezett nemzeti akarat végrehajtója ismét maga a nemzet, mely végrehajtó közegét (miniszterek s egyéb közhivatalnokok) által az életbe átviszi, valóra váltja, megtestesíti a hozott törvényekben kifejezsedett nemzeti akaratot.

Nem az a döntő tehát, hogy mi van meg már eddig a törvényekben. (Ámbár néha ez is fontos!) hanem az a fontos, mily erősek vagyunk s mennyi jogot tudunk nemcsak kivívni, hanem új intézményekkel a nemzet szolgálatába állítani. Nem a jogon

fordul meg a nemzetek élete, (hiszen a zsarnokok elvben mindig elismerik a népek jogait.) hanem a jogokat megtestesítő intézmények en. Meg van a nemzeteknek is az ő ősjogaik, hogy szabadok, függetlenek, nem kényszeríthetők arra, hogy idegen nemzetek szolgálai, gyarmatosai, cselédjei legyenek.

Ezekkel a jogokkal mi is rendelkezünk. De azért elrabolták nyel-vünket s idegen szóval idegen bálványt kénytelen szolgálni minden katona. Dolgozunk is szabad, de munkánk gyümölcsét idegenek élvezik; függetlenek s semmi idegen hatalomnak alá nem vetett ország vagyunk papiron, valójában azonban az osztrák az ur hazánkban.

Tehát ne papiros jogokat vivjünk most ki. Azt a német annyit ad, a melyt csak akarunk. „Pocsétot is, ha üt rája, mint a holdnak karimája, nincsen abba semmi virtus, verje meg a Jézus Krisztus.”

Intézményeket kérünk, ezek létesítését követeljük.

Ezen intézmények egyik legfontosabbjáról, a királyi szentesítési jognak korlátok közé szorításáról már szóltunk.

A királyi szentesítési jog korlátozásával azonban csak annyit volna elérhető, hogy a nemzet felszabadulna a király és királyi család gyámsága, hatalmi törekvései és esetleges zsarnoksága alól.

Szükséges azonban, hogy a nemzet a belső elnyomatás, az egyes társadalmi osztályok nyomása alól is felszabaduljon. Ez pedig csak úgy érhető el, ha a politikai jogok gyakorlatát nem tesszük meg egy kiváltságos osztály szabadalmává, előjogává. Egy nemzet annál erősebb, minél többen részesei a politikai jogoknak. Lengyelország még ma is virágzó és önálló nemzeti állam lenne, ha a közhatalom nem egy előjoggal fölruházott osztály kizárólagos birtoka lett volna. Mivel azonban így volt, a népek milliói közönyösen nézték az orosz-orosz-osztrák támadást, mert nekik teljesen mindegy volt Lengyelországban elnyomott rabszolgának, vagy Oroszországban elnyomott rabszolgának lenni. De, ahol az egész nemzet öntudatos tagjai részesei a jogoknak, ott ilyen nagyszabású országablás lehetősége ki van zárva. Angliában az egész ország egy ember-

ként talpra állna, ha egy polgár jogát a kormányhatalom esorbítani merésznél. Ott az egyes joga mind-egyiknek joga, az egyes polgárt ért sérelem, minden polgárnak sérelem. És ennek következtében sehol a világon nem nyugszik oly biztos alapokon a közsabadságok épülete, mint Angliában s egyáltalában az oly országokban, ahol a nemzet minden polgárának nemcsak papiron, hanem tényleg is meg van a joga ahhoz, hogy a közügyek mikénti elintézésében részt vegyen.

Minden hatalomnak a népen kell nyugodnia: minden jognak a népből kell származnia s minden akaratnak, — melyet a nemzet nyilvánít — érvényesülnie kell.

Hogy pedig megtudhassuk, mi az igazi nemzeti akarat, lehetővé kell tenni, hogy minden polgár akaratát nyilváníthassa.

Meg kell tehát adni a nemzetnek a teljes gyűlékezési és egyesülési szabadságot; meg kell adni a kortalan sajtószabadságot s végül meg kell adni a magyar nemzeti állam minden polgárának azt a jogot, hogy községi, törvényhatósági és országgyűlési képviselői választásokon szavazati joggal birjon.

Ha az egyesülési s gyűlékezési jog nem egyes, — néha buta, néha gonosz indulatú hatósági közegtől fog függni; ha a sajtószabadságnak nem lesz nyüge a kaució és az éjjeli ügyész ostobasága; ha a választásokon nemcsak a mindenkorri kormánytól függő elemek s bepálinkázott totocskák, ruthének s rumnyok fognak szavazni; ha a nemzeti jogok megvédelmézésére, a zsarnoki törekvések visszaverésére nem nehézy száz ezer polgár vállára fog nehezüdni, hanem a polgárak millióinak feladata leendő: akkor Magyarország nemcsak papiron, hanem valójában is szabad, független nemzeti állam lesz, melynek minden polgára a közös háza javára fog működni.

Mig tehát csak papiros jogokat „akar” az osztrák adni, s nem „akarja” tárni, hogy ezen jogok érvényesítésére intézmények is létesíttessenek addig, ne higgy magyar a németnek . . . hanem bizzal a Gondviselésben, mely megálázta a kevélyeket, az események bekövetkezésében, melyek megbíntetik a nemzetek zsarnokait, de különösen bizzal erdőben, mely-el az eseményekét igazgatható s azoknak irányát szabhatz.”

Egy nemzet ökle nagyobb súlyú ér a zsarnokok előtt, mint egy egész törvénytár!

Fehér Márton.

A MEGYE ÉS VAROS

— Közpénzek pocskékolása. Mikor Miklóssy István képviselőtestületi tag a városi képviselőtestületi ülésen a mellett kardoskodott, hogy a pénzügyi és postapalota építésére a pályázat ne hirdettessék meg, mert a tervbe vetni területen gazdaságosan építtetni lehetetlenség s a mely körülményt a képviselőtestület is később figyelembe kell, hogy vegye: a polgármester gúnyosan legyintett a kezével, mintha mondaná: beszélhetsz jó vitéz . . . a pályázat ki fog iratni. Ki is iratott. Eredményes is volt — a pályázókra néve, amennyiben a díjakat ki kell nekik fizetni. De a terveknek nem fogja senki hasznát látni, mert a legutóbb tartott képviselőtestületi ülésen az

itt-ott hazakerült, arra az egy-két hétre minden, de minden szünetelt köztem és a barátom között. . . . S diadalmasan, boldogan láttam, hogy tisztán, ártatlanul lett nagy lányára, nem is sejtve semmit sem az élet csuf dolgaiból, Ez is hozzájárult, hogy lelkifurdalást ne érezzek. De azért előrelátván, hogy a zárdában örökké úgy sem maradhat, elhatároztam, hogy korán férjhez fogom adni, de addig is mig itthon lesz, tisztán és önmegtartóztatással fogok élni.

Helén most is itthon van, és úgy volt, hogy tegnap reggel visszatért a zárdába, de a fejedelemasszony sürgönyözött, hogy a szabadság valami építkezés miatt még két nappal meghosszabbított, mi pedig úgy állapodtunk meg a barátommal, hogy tegnap délután találkozzunk a fészünkben, mert ekkorra már a leányomat a zárdában hittük. . . . Most kezdetem érezni az anya és a szerető keverékének súlyát. . . . Szenvedtem alatta. . . . Nem volt egy pillanatnyi időm, hogy ezt a randevút egy sürgönyben lemondjam. . . . Helén mindig velem volt. Így kénytelen voltam elhatározni, hogy nem teszek semmit sem. „Ó várni fog, s nem fog majd kételkedni abban, hogy lehetetlen volt odamennem.”

S ő várt valóban, egy órát, várt másfelét, kettőt. Majd nyugtalan lett. Nyolc napja nem is láttuk egymást, talán a vágy is erősebb volt benne: hisz őszintén szeret. Nem volt maradása tovább, elhajtott hozzánk.

A cselédem, aki nem ismeri őt, (említetttem, hogy a titkunk nem pattanhat ki soha, nem ismeri nálunk őt senki) bejött valamivel öt óra után, hogy egy ur, aki borokat akar ajánlani, beszélni óhajtat velem, s mindenáron személyesen én velem, s hogy ő nem tudta lerázni a nyakáról. Bementem hát az uram szobájába, a hol ő várt, Helén a szomszéd szobában maradt.

Midőn megpillantottam őt, azt hittem, hogy minden el van veszte, felfedezték a titkot, bűnöm nyilvánvaló lett. . . . Elisikoltottam magamat. . . . Ő igekezett csillapítani: „Megyek nyomban . . . mert nem jöttél ma? . . .” Azt se tudom már, hogy mit feleltem neki, örültem, hogy elmenni láttam őt, ő nem is iparkodott maradni, örült, hogy egészében viszontlátott. . . . Mielőtt Helénhez visszatértem volna, pár percre szobámba mentem, hogy előbb lecsillapodjam.

Helén egy szót sem szólt a borkereskedőről. Nekem meg nem volt bátorságom beszélni kezdeni róla, hazudni az ő átható, ártatlan tiszta kék szemébe. Eljött az est minden esemény nélkül. Az uram hazajött; megebédeltünk, jökdéví volt, hogy a leánya, kit imád, még itthonmarad egy kicsit. A deszertnél, miközben egy körtét hámozott, kérdezte:

— Nem volt itt ma senki, amíg nem voltam idehaza?

Ereztem, hogy elsápadok, s hogy ajulás környékez. . . . Szólni akartam, de e szám vonaglani kezdett, s egy szót sem bírtam kiejteni. Es ime hallom a nint Helén egész nyugodtan megszólal:

— Nem papa, nem volt itt senki. Ránéztem. . . . Szemeim találkoztak . . . az övéi mosolygott s viágoosan így szóltak: „Ne félj anyus, veled vagyok. . . .”

Egész éjszaka nem bírtam elaludni. Szégyeltem magamat magam előtt. Ah! Súlyos bűntudásban lett részem, mert ez a gyerek nem csak, hogy megsejtette, (és már régóta kétségkívül) anyjának bűnét, hanem az én példámon indulva megtanult hazudni is helyettem. . . . Jobban mint a hogyan én tudok! . . .

Könyv- és papirkereskedésünket, könyvnyomdánkat folyó év május hó 1-étől a Rákóczi-utcában levő Róth (Rácz)-féle házba (Nagy Ferencz mellé) helyezzzük át. Sandesmann Miksa és Társa.

határozottat el, hogy a város nem épít. Tehát főlöseges volt pályadíjakat fizetni, főlöseges volt költséget és munkát okozni és ilyen gazdálkodás mellett nem csoda, ha az a nézet kap lábra, hogy a mai városi vezetés szintén — főlöseges s bölcse dolgot volna, ha helyét érdemesebbnek engedné át.

× **Helyettesítés.** A vármegye alispánja dr. Szekérák Jánost az elhunyt dr. Grünvald Ignác helyébe a homonnai járás orvosává helyettesi minőségben kinevezte.

× **Új körösvári kerület.** Mozgalom indult meg az iránt, hogy a nagymihályi járásban a nagymihályi és málciai orvosi körökből egy harmadik új kör létesítsék. Az új körhöz Deregnő, Butka, Gátaly, Csebb, Füzessér, Sámogy, Lasztómer, Lask, Krasznóc, Mocsár, Pazdics és Dénesfalva községek tartoznának. Az ügy most az illetékes hatóságok előtt van és a mérvadó tényezők véleményadásra szolgáltattak fel.

× **Árlejéti hirdetés.** A köztemetői feltelgyelői laknál veranda építésére Saujhely város képviselőtestülete határozata folytán árlejéti verseny tárgyalás hirdették. A versenytárgyalás írásbeli ajánlatok elfogadása mellett 1905. évi április hó 17. napján d. e. 11. órák fog megtartatni a városháza nagytermében. A tárgyaláson résztvevők tartoznak az árlejéti megkezdése előtt a kiküldött kezeikhez a költségvetéssel 460. korona 44 fillér 5 % át bányapénzül lefizetni s a munkálatot elnyerő vállalkozó ezt az összeget 10 %-ra kiegyesíteni. A terv és részletes feltételek az irattárban megtekinthetők.

HIREK.

Előfizetőinkhez!

Felkérjük lapunk tisztelt előfizetőit, hogy a március végén lejárt előfizetési díjat lehetőleg postafordultával küldjék be, nehogy a lap további küldésében akadály legyen.

— **Lelkészi kinevezések.** Demeter János fakusi lelkes Ubrezre h. lelkesül, — Csudáky Miklós ubrezsi h. lelkesül Falkusra h. lelkesül kinevezettek.

— **Gyászorok.** Megrendő esetről adott hírt folyó hó 3-án a táviró. Homonnáról jött a sürgöny, mely azt tartalmazta, hogy Grünvald Ignác dr. a homonnai járás orvosa önközével véget vetett életének. Halálának okát némelyek abban a buskomorságban keresik, mely az elhunytat azon idő óta hatalmába kerítette, hogy felesége nehány hét előtt szintén erőszakos halállal vált meg az élettől. A nejét rajongásig szerető férj a fájdalom nem tudta elviselni, s eldobta magától életét, csakhogy a túlvilágon egyesülhessen azokkal, kit szeretett. A kettős halál eset nemcsak Homonnán, hanem az egész vidéken mély részvétet keltett, mivel a házaspárt szeretettel méltó módon mindenki kedvelte, tisztelte és becsülte. — Sátoraljujhelyben tegnap elhunyt Schönl Vilmos, a város egyik legöregebb polgára, élete 86-ik, házassága 55-ik évében. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja.

— **A bodrogközi Caszinó estélye.** A bodrogközi Caszinó f. hó 1-én tartotta hangverszeny előkezdött estélyét. A műsor első pontja a műkedvelők szini előadása volt, a kik a „Barátságból” című egyfelvonásos szellemes darabot adták elő. A szereplők: Szikács Dóó k. a.,

Acél Adó k. a., Erdődy László, Oláh Ignác és dr. Kőszeghy Lajos urak általános tetszést és elismerést arattak. A szép számú díszes közönség nagy ovációban részesítette a szereplőket. Ezután dr. Bajusz Zoltán szavaltta el az ő megszkottt ügyességével egy szép angol költeményt — és ráadásul Vörös Petikéjét. — A közönség lelkes tapsal jutalmazta a szép előadást. Majd a bodrogközi daloskor énekelte el Goll Jánosnak „Petőfi inádsága” című költeményére írt szép dalát és ráadásul népdalokat. A dalára ezuttali szereplése is nagy sikerrel járt. Ezután kezdetét vette a tánc, mely a legvidámabb hangulatban a reggeli órákban ért véget. Bodrogköz szépe asszonyai és bájos leányai teljes számban jelentek a szépen sikerült mulatságon, mely az erkölcsi sikerrel kivül a Caszinó javára is jelentékeny összeget hozott.

— **Ki vele!** A február hetedik hazafiatalan durvaságért a szerencsi két Caszinó is kitett a Bors szeméj a n k ó-val. Ugy a társaság, mint a kurgyár tisztikara kilátta a magyar érzület durva megbántásért olvasóköréből. Erdekes, hogy a kurgyári tisztikar március 30-án tartott kitiltó értekezletén egyedül Gröger Rezső, és a magyar kényeren élő esek kelt a neveléslen ciclap védelmére. Ennek az embernek a jellemzésére elégségesnek tartjuk megemlíteni, hogy ahol csak teheti, mindenütt tüntetően ad kifejezést a magyarság iránti animozitásának.

— **El Amerikába!** A magyarországi rossz gazdasági viszonyok miatt még egyre tart a kivándorlás — Amerikába, a hol a kivándorlottak reménye szerint — még mindig talál munkát a dolgos kéz s az elvégzett munkának még megfizetik az árát. A f. hó 28-án tartott triviatóságibizottsági ülésen fölolvastott alispáni jelentés szerint Zemplénavármegyéből a december-februári három hónap alatt 1933 ember vándorolt ki a tengeren túlra, a honnan csak 297-en jöttek vissza s így a tényleges veszteség 1637 ember.

— **Veszedeles cigányok** Juhász András, Balog Ferenc, Puci Balog János, Tóth Balog János és Juhász János cigányokból álló tolvajbanda Csarnahó községben legutóbb Harsca Istvánét szemelte ki áldozatul, s tőle, — az ablakot át történt behatolás után 600 korona értékű ágy-neműt loptak el, amiből kifolyólag lopás büntetésre ítélték. Mikor a nyomozó csendőrök a helyszínre vezettek magukat, a cigányok a ház végében levő csűr felé mentek melyről a csendőrök tudván, hogy be van zárva, figyelmeztették a cigányokat: Ne arra, a csűr be van zárva! Mire a cigányok szószólója P. Balog János válaszolt: „Nekem mondjal Mikor mi jöttünk nyitva volt, s nekünk most is nyitva lenne, de most azért van zárva, mert a csendőr urak is velünk vannak.” Majd tudta az ítélet kihirdetésekor a kir. törvényszék felvilágosította P. Balog Jánost, hogy ő azért kapott leg többet, mert visszaeső vagyis, hogy már többször loptak, a cigány azzal felelt: — Loptam, loptam, — de ahányszor megcsíptek, sosem felejtettek el meg is büntetni, — amit rosszat tettem megalkotam érte akkor, hát most megint büntetnek a régiért, — ha lopni nem szabad egyszerűen többször, egy rókárol sem lehet egy bórnl többet nyuzni, — felebbezek.

— **Lawn-tennis Club.** Városunk sportkedvelő közönsége m. hó 23-án tartotta a vármegyeháza kistermében Hönch Dezső elnöklete alatt alakuló közgyűlést: — az előkészítő bizottság beszámolt munkálkodásáról, előterjesztette az alapszabály terv-

zetét, melyet a közgyűlés egyhangulag elfogadott. A tennis-club tisztikarát is megválasztották a következők: elnök: Dókus Gyula, munkavezető igazgató: Isépy Zoltán, titkár: dr. Némethy Andor, pénztárnok: Harsányi Gyula. A megalkult tennis-club előreláthatólag április hó második felében nyílik meg, amikor működését is megkezd. A clubnak a már eddig tanusított érdeklődés szép jövőt ígér.

— **A nagymihályi utcaburkolat.** A „Felső Zemplén” című lap egyik számban arról adott hírt a multkoriban, hogy a nagymihályi utcaburkolat ügyében Demkó Kálmán képviselő közbenjárt a kereskedelmi miniszternél. Ezzel szemben a tényállás az, hogy Nagymihály város képviselőtestülete, midőn az utca burkolatását elhatározta, egyszerre mind a kereskedelmi miniszternél való közbenjárásra gróf Sztáry Sándor orsz. képviselő és nagymihályi földbirtokost kérte fel küldött-szélileg és Sztáry gróf a missiót elfogadta és a miniszternél eredményesen közben is járt. Erthetetlen tehát, hogy kinek a megbízásából járt el Demkó ur, ki kérte őt fel erre? Mert a mint mi vagyunk értesülve, Demkó ur a fogadatalan prókator szerepét játszotta. A nélkül, hogy láptársunk hirszerzési forrásának hiteltességében csak egy percig is kételkednénk, föl kell tételeznünk, hogy ezen hírrel valaki őt alaposan felilltette!

— **Tokaj város fejlődése.** Tokaj város előjárósága és képviselőtestülete is úgy gondolkodik, mint az egyszerű szegény ember; hogy „Adj uram Isten, de mindjárt”. A város fejlődésével, felvirágzásával évek hosszu ideje óta nem tördtek a város atyák, most aztán egyszerre hajrá; járda, villanyvilágítás, vízvezeték, polgári iskola stb. De a közönség arra kíváncsi, hogy az a szegény város, honnan fogja ezeket a nagy dolgokat a pénz előteremteni egy időben, mikor a város jóvedelme csekély, a községi pótdadója pedig nagy. Igaz, hogy a tervbe veti alkotások mind égető szükségűt képezik Tokaj városának, de lassan, egymásután kell megvalósítani, mert egyszerre sem a város, sem a közönség nem bírja meg a nagy pénzbeli áldozatokat. A legszükségesebb és a leggyorsabban megvalósítandó dolog, a járda. Tokaj városában a fő utca ezéltől vagy 15 évvel ki lett burkolva, azóta a kövek háromnegyed része eltűnt; s így száraz időben a fűtete egy portenger, sáros időben egy sár tenger, melyben az egyes kiálló kövek egy-egy szirtet képeznek. A mellék utcák pedig, valamint kistokaj utcái, még közönséges kavicssal sincsennek behintve. A kereskedők boltjai elé, a korcsmák elé, közvetlenül a bejáráthoz állanak a szekerek; s a közönségnek a legnagyobb sárban az ut közepére kell menni, hogy kitérjen a fal mellé állt szekereknek. Ezen állapotot persze az előjáróság összetett kezekkel nézi és türi, hiába nagy emiatt az általános panas! Ezen az állapoton sürgősen segíteni kellene a községi képviselőtestületének, szabályrendelet készíteni az utcákon való kocsiközlekedés, megállás és a tehó rakodások tárgyában; aztán megkezdni a tárgyalást a vállalkozók és háztulajdonosokkal a járda építése iránt. Tokajnak olyan szük az egyetlen utcája, melyet fő utcának neveznek, hogy csakis egyik oldalán lehet egyrondes járdát húzni. Ha Sárospatak és Szerencsnek tollott aszfalt járdára, akkor Tokaj is képes — ha nem is aszfalt — egy beton járdával ellátni fűtőutját, emez egyetlen utcáját; Kistokajnak és a mellék utcáknak pedig lapos kövekből húzni járdát, hiszen Tokajban semmi sincs olyan nagy mennyiségben mint a kő. Az utcát pedig újból kell burkolni, hogy a kocsit-ut is megfeleljen a mai követelményeknek. Ez mind szépen és gyorsan megvalósulhat így, a város és a háztulajdonosok hozzá-

járulásával, csak először azt a fontos dolgot intézzék el, ne pedig őst is hozanak elő egyszerre, mert ez sok Tokaj községi érző koblének és aki sokat akar, keveset markol.

— **Szerencsétlenség az erdőben.** A csobányi erdőben famunkával foglalkozott Komár Péter és Palióra Mihály több munkás társaságában. Palióra Mihály emelkedetebb helyről dobálta a fadarabokat a lejtőn lefelé s e közben — miután az alantabb álló Komár Pétert figyelmeztetni elmulasztotta — egy fadarab oly szerencsétlenül érte Péter fejét, hogy harmadnapra a szenvedett sérülés következtében meghalt. Palióra Mihályt, miután külföldi, a bíróság letartóztatta s a törvényszék lesz hivata kimondani, hogy gondatlan volt-e cselekménye, vagy nem.

— **Értesítés a siketnémák szülői és gyámjai részére.** A siketnémák hevesvármegyei államilag segélyezett intézetébe a jövő 1905—1906-ik iskolai évre több siketnéma gyermek vétetik fel. A 7—10 éves korú növendékek hozzátartozói a felvételi iránti kérvényeiket közvetlenül az igazgatóságnak Egerbe küldjék meg. Aki valamely segélyt elnyerni óhajt, azt az igazgatóság külön utba igazítja. Bővebb felvilágosításért egy levelező lapon az igazgatósághoz kell fordulni. Ezen alkalommal tisztelettel kéri az igazgatóság azon nemes szívű emberbarátokat, akik a siketnéma gyermekek segélyezésére óljából az adakozásra gyűjtővel felkértek, szíveskedjenek adományait a gyűjtővel együtt az igazgatóságnak elküldeni. Ha esetleg adományok nem folytak be, úgy a gyűjtővet ílesen is visszakérjük, mivel a nyilvántartásbeli kivézetést az ügykezelés megkívánja.

— **A hét legrosszabb vlcós.** Képviselői körökben a következő ötlet koptortálják, mely jellemző a mai politikai helyzetre: A király — nem talávan minisztereinköt — megkínálta Lobkovitz herceget, a budapesti hadtestparancsnokot a kormány alakításával, de a hadtestparancsnok közszóval kitért a megbízatás előtt, azt mondván: *Ő Felcségenek, hogy nemzeti engedmények nélkül nem vállalhatná el a kormányást Magyarországon.*

— **Népgyűlés.** Az uhelyi szocialista érzelmi muakasság e hó 9-én délután 4 órák a „Magyar Király” termében népgyűlést fog tartani, melyen a husvétünnepok alatt Budapestten tartandó országos pártgyűlésre fognak a kiküldöttek megválasztatni.

— **Betörési kísérlet Sátoraljujhelyben.** Dvorák Ferenc kömüves-mester lakásán e hó 2-án betörő járt, de fáradsága hiábavalónak bizonyult, mert, még mielőtt munkáját befejezhette volna, a házbéliek megzavarták őt mielődsben, mire jónak látták meguranni. A rendőrség persze, mit tehet egyebet — nyomoz.

— **Kandur kaland.** A Borsiban dühöngött tűz alkalmával az egyik házból — melynek a padmája is égett már — iszonyu gyermekirás hallatszott ki a házat körülálló nép közé. Egy asszony jajveszékelve tördelte a kezeit s rimánkodott, hogy mentés meg az ő gyermekét. De a bámész sokaság rendithetlen flegmával hallgatta a kettős jajveszékelést; senki sem volt hajlandó életét kockára tenni. Frisch Heiman tűzoltó szakasparancsnok végre megessett a szíve s bekuszott a füsttel és zsaratnokkal teli szobába, ahol nagy ügygyel-bajjal meglette a bölcset és kihuzta az utóára. De a bölcös üres volt, a gyermekirás meg tovább hallatszott. Frisch nem hallgatva a körülálló tanácsára, újból bement az égő házába és végre ráakadt az ágy alatt egy siró — kandur macskára. Mivel Frisch az állatvédő egyesületnek nem tagja, — a kandur macskát sorsára bízta s sietve kijött a szabad levegőre és szerencsésjére, mert rövid idő múlva a ház iszonyu robajjal összedült. —

A történeti hűség kedvéért megjegyezzük még azt, hogy a javvesztéklő anyának később eszébe jutott, hogy gyermekeit már a tűz kitérése elején elszállította a falu tulsó végén lakó komaasszonyához.

IRODALOM.

— **Pozsonymegye monografiája.** Ismét egy hatalmas, nyolcadfél-száz oldalos, szépen és gazdagon illusztrált kötettel gyarapodott az a nagy vállalat, a mely Magyarország vármegyéi és városai címen a millennium esztendejében indult meg és a melynél most készül Zemplénvármegye monografiája is. A most megjelent kötet Pozsony vármegye monografiáját hozza, Pálffy István gróf lendületes bevezetésével. A bevezetésben kívül huszonnégy hosszabb-rövidebb közlemény rajzolja Pozsony vármegye és a megye területén fekvő városok múltját és jelen állapotát. A közlemények túlnyomórészt nagy részét olyan írók írták, a kik Pozsonyban, vagy a vármegye területén laktak; a kötet munkatársai között csupán Vende Aladár, a vállalat segédszerkesztője, kit városunkban s megyénkben is ismernek már, a ki ebbe a kötetbe négy hosszabb közleményt írt, Dedek Crescens Lajos, aki a vármegye történetét s ifjabb Reiszig Ede, a ki a megye nemes családait s a Pálffyak rövidre fogott monografiáját írta meg, nem pozsonyaiak. Az egyes közlemények is tartalmasak s az érdeklődőknek világos képet adnak Pozsony vármegye, meg Pozsony város múltjáról és jelen állapotairól. Vajha már vármegyénk monografiáját is ilyen pompás kivitelben megkaphatnánk.

— **Az Élet,** a régi jó Képes Családi Lapok, az új évben gyökeresen átalakítva, új köntösében e rövid idő alatt is nemcsak régi híveinek igényeit elégíti ki fokozott mérvben, de széles körben is általános elismerésre tett szert. Az élet mindenben arra törekszik, hogy nélkülözhetetlen illusztrált szépirodalmi hetilapot adjon a magyar család kezébe.

A sokoldalúság és fényes kiállítása dacára is Az élet a legolcsóbb magyar heti lap. előfizetési díja negyedrészre csak 3 korona lévén. Az élet az érdeklődőknek szívesen küld mutatványszámot kiadóhivatala révén (Budapest, Múzeum körút 7 sz.).

— **„Érdekes könyvtár”**, a világ legolcsóbb folyóirata. Előfizetés egész évre szép ingyennaptárral és szép színes, 32 képes levelező lappal együtt 2 korona, mely őszszeg az „Érdekes könyvtár” kiadóhivatalába (Budapest, Kálmán utca 2.) küldendő. „Rejtvényvilág” állandó ingyenes mellékletének minden egyes megfejtője, kivétel nélkül, könyvjutalmat nyer.

A szerkesztőség üzenetei.

P. J. Nagymihály. Örvendünk, hogy a távolban is gondolt reánk. Üdvözlét. — **„Nagyváradi Napló”** A lapot megkaptuk, a sikerhez gratulálunk. — R. S. Levélét megkaptuk s arra a napokban levélben írunk választ. — S. S. Nagymihály. Beküldöttjét köszönettel fogadtuk s alkalomlag felhasználjuk.

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA.

Angol tanórákat

szándékozik adni egy helyben lakó amerikai ember.

Jelentkezni lehet:

Máler Adolfnál
Szentgyörgyi-féle ház.

A legmodernebb és legdivatosabb **menyasszonyi, korszoruleányi, eljegyzési, név- és születésnap, színházi és bál** csokrok **az idény legszebb virágaiból készítvé** jutányos áron kapható távirati vagy levélbeli megrendelésre Eötvös Lajos és Társai kertészeténél **Tarcsal**, (Zemplén m.)

Schweiczi himzés

ágy- és fehérmű részére.

Nagy választék mindennemű mintákban különféle áron.

Mintákkal, vissza szolgáltatás kötelezettsége mellett, szívesen szolgálunk.

Szállítás a házhoz bérmentve.

J. P. Locher & Comp St.-Gallen G. 66. (Schweicz).

Gróf Károlyi radványi uradalmában

egy darab tiszta vérű szientmentali bika bettenyésztes elkerülése vegett

eladó.

Bővebb felvilágosítást ad az

Uradalmi intézőség

u. p. **Mikóháza.**

Vilypusata.

A Zemplén-vármegyei közkórház elnökétől

Pályázati hirdetemény.

Zemplén vármegye sátoraljai helyi „Erzsébet” közkórháza élelmezési és egyéb fogyasztási szükségletének f. évi május hó 1-től december hó 31-ig terjedő idő biztosítására pályázatot hirdetek.

Szükséglet:

Tej naponként átlag 100 liter, 8 óra 24000 liter.
Kenyer 500 grmos darabokban naponként átlag 180 drb., havonként 2700 kgr.
Zsemlye 80 grmos darabokban naponként átlag 50 drb. havonként 1500 drb.

Liszt hengeralmi, 0-ás, 2-ös és 6-os, havonként együtt 720 kilogramm.

Kukoricza dara 8 hónapra 500 kilogramm.
Arpakása 8 " 500 "
Buzadara (grisz) 8 " 500 "
Bab (paszuly) 8 " 700 "
Borsó 8 " 700 "
Lencse 8 " 700 "
Zsir 8 " 600 "
Szalonna 8 " 50 "
Zöldségmű 800 korona értékben.
Szén (salgótarjáni kőszén) 4000 méterháza.
Fa (bükk tűzifa) 30 öl.
Szalma 1500 drb. zsup.
Marha-, borjú- és disznóhús együtt naponként 30—35 kgr.
Fűszerek 8 óra 1500 korona értékben.
Bor 8 óra 40—50 hektoliter, asztali hegyi bor, a hegy megnevezésével.

Szappan 200 kilogramm.
Pbólix mosópor 11 méterháza.
Gépolaj (terményolaj) 480 kilogramm.
Tea 2 kilogramm.
Kávé 35 kilogramm.
Pályázni lehet akár egyes cikkekre, akár e cikkek tetszés szerinti csoportjára, a kilogramm s vonatkozólag liter, méterháza s darabszám szerinti egységárak pontos feltüntetésével.

Az ajánlatok zárt s lepecsételt borítékokban a zemplénvármegyei „Erzsébet-közkórház” bizottság címére **folgó évi április 12-ik napjának délelőtti 11 órájáig**, ezen közkórház gondnoki irodájában (Csalogány-utca Erzsébet közkórház) nyújtandók be.

Ezen ajánlatok a most jelzett idő leteltével nyomban, nyilvánosan bizottságilag fognak felbontatni.

Későn érkezett s utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. Az ajánlati összegek 10% a készpénzben, vagy óvadék-képes papirokban a sátoraljai helyi m. kir. adóhivatalnál lesz elhelyezendő s a befizetéséről szóló nyugtatvány a bizottság előtt felmutatandó.

A szállítás esetleg már április 15-én megkezdendő. A vállalkozó köteles leend a kiírt átlagmennyiségnél a szükséghez képest, az ajánlott egységárban, többet is szállítani. A körházi bizottság az ajánlatok közül szabadon választhat, esetleg az egyes cikkekre új pályázatot is kiírhat.

Sátoraljai helyi, 1905. április 3-án.

Miklósy István,
körházi bizottsági elnök.

Lasztoméri fogyasztási szövetkezet

1905. évi április hó 8-án

rendes évi közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 23. §-a értelmében meghívotnak.

Napirend:

1. Múlt évi eredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadosok megvizsgálása és felmentvénymegadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Az igazgatóság kiegészítése.
5. Felügyelő bizottság választása.
6. Netáni indítványok.

A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a község házána ki függesztetett és mindenki által megtekinthető.

Kelt Lasztomér, 1905. április 1-én.

Az igazgatóság.